Hygiejne – den rette dosis

e-konference for national strategi
Rådet for bedre hygiejne

Gorm Greisen

Overlæge Neonatalklinikken, Rigshospitalet
Professor KU
Fhv. formand Etisk Råd

Virchow:

’Medicine is a social science.
Politics is nothing but medicine in a grand scale’

København1728

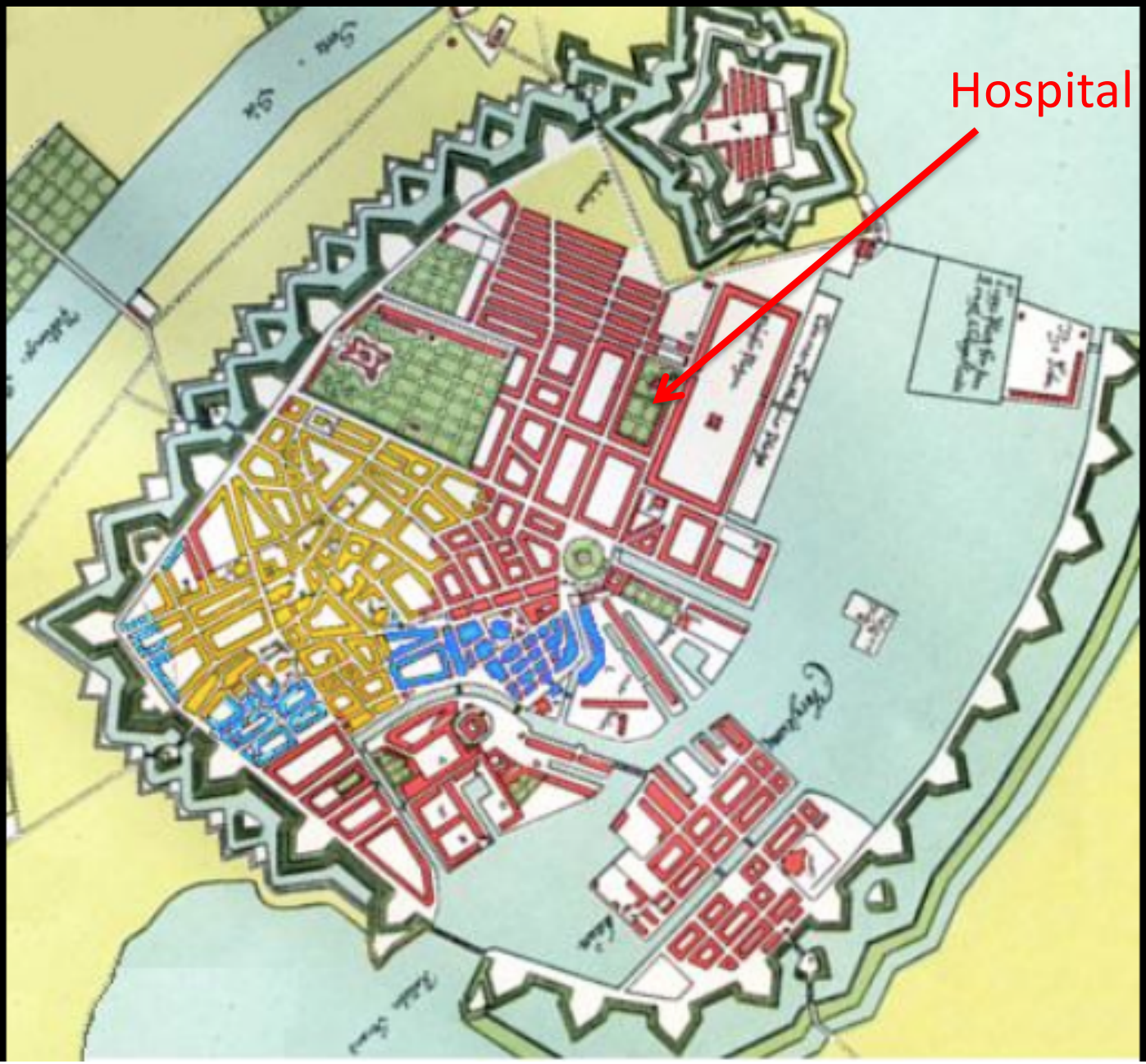

Tema

Koleraepidemien i København 1853

Kom tæt på koleraen - og grav dybt i dens historie.

Da en 19-årig tømrerlærling den 11. juni 1853 arbejdede på en mudderpram på Nyholm, fik han koleralignende sygdomstegn. Han blev indlagt dagen efter på Søetatens Hospital i Nyboder, blev selv helbredt, men nåede samtidig at smitte en arbejdsmand, som døde den 15. juni. Ugen efter var otte mennesker døde og den 25. juni gav det for første gang genlyd i dagspressen. Sundhedskollegiet (en slags forløber for Sundhedsstyrelsen) gav 26. juni en forordning, hvorefter københavnerne havde sig at rette. Man skulle bl.a. undgå ophold i fordærvet, indesluttet luft, vogte sig for forkølelse, agte på slet gæret eller surt øl og afholde sig fra nydelsen af frugter, haveurter, det fede af flæsk, meloner og agurker!

Intet hjalp. Koleraen bredte sig over hele byen og havde først raset ud i midten af oktober måned. 5,6% af byens 130.000 indbyggere blev angrebet, deraf døde 4.742, og størst var angrebet i Skt. Annæ Vester Kvarter.

KØBENHAVNS BIBLIOTEKER

Snow: 1854

Kommunehospitalet 1858 - uden for voldene

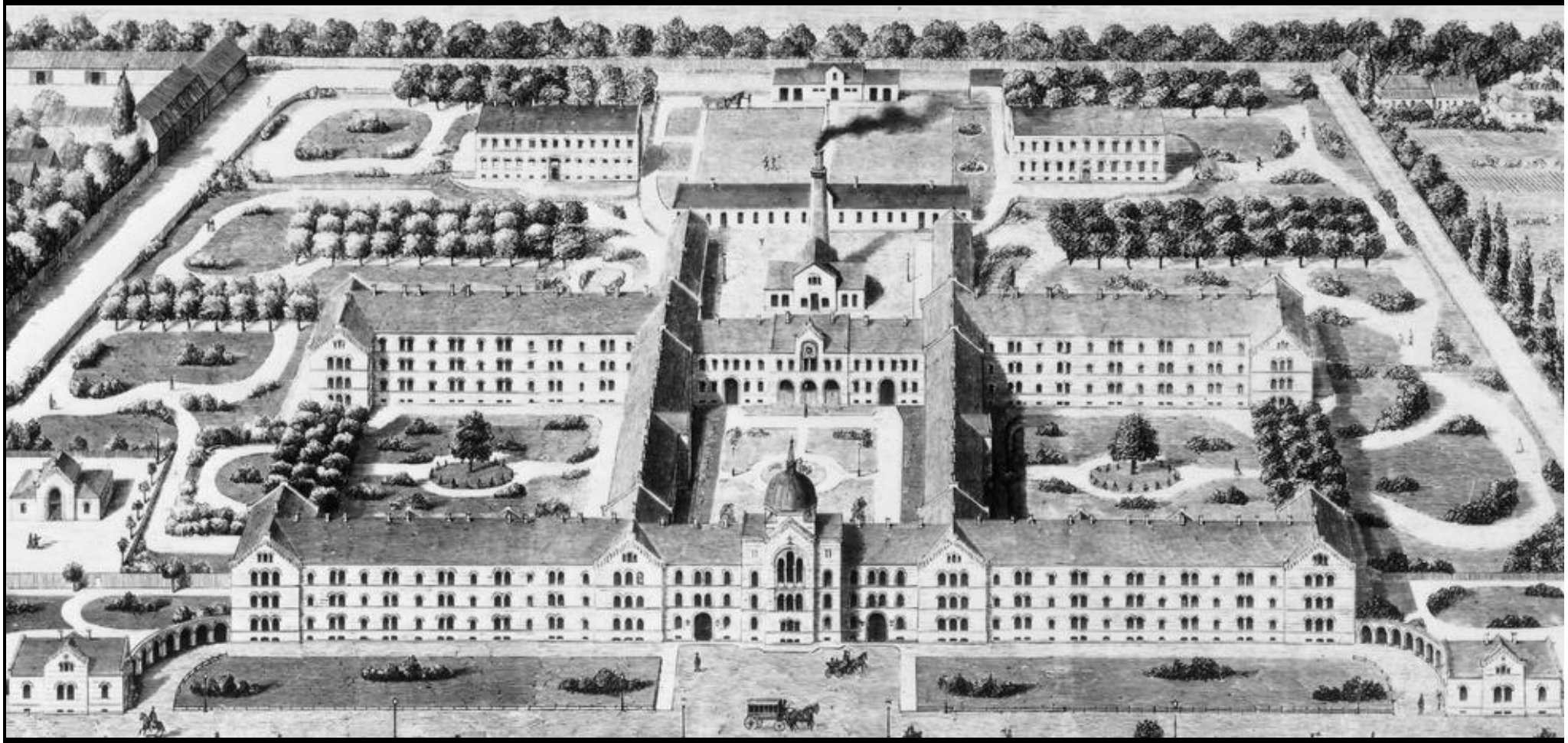

Døden i barndommen

(Fra Anne Lykkes disputats. Gyldendal 1998)

I 1877 afviste Københavns stadslæge, dr. Med. P:A: Schleisner, med stor vrede og megen selvfølelse at stigningen i den københavnske spædbarnsdødelighed til 25% kunne tages som udtryk for en svigtende indsats fra sundhedsmyndighedernes side: De fleste spædbørn døde af kolerine, og den sygdom mente han hørte til de såkaldte sæsonsygdomme:

…der ikke har nogen som helst Betydning som Maalestok for et Steds hygiejniske Forhold og vistnok lige saa lidt lader sig paavirke af preventive Foranstaltninger som den nordøstlige Polarvind, der bringer os Influenzaen

Schleisner var foregangsmand på by-hygiejnens område. Han var overbevist om at mange dødsfald kunne forebygges, men ved spædbørnene satte han grænsen.

Spædørnsdødelighedens udsving var tilfældige eller styret af upåvirkelige faktorer som antallet af fattige og kvaliteten af barneplejen. I 1877 stod Schleisner ikke alene med det synspunkt. For de fleste var det en selvfølge at børn kunne dø af barndom som gamle dør af alderdom

Causes of Child Deaths in Low-Income Countries: Diarrhoea 18%

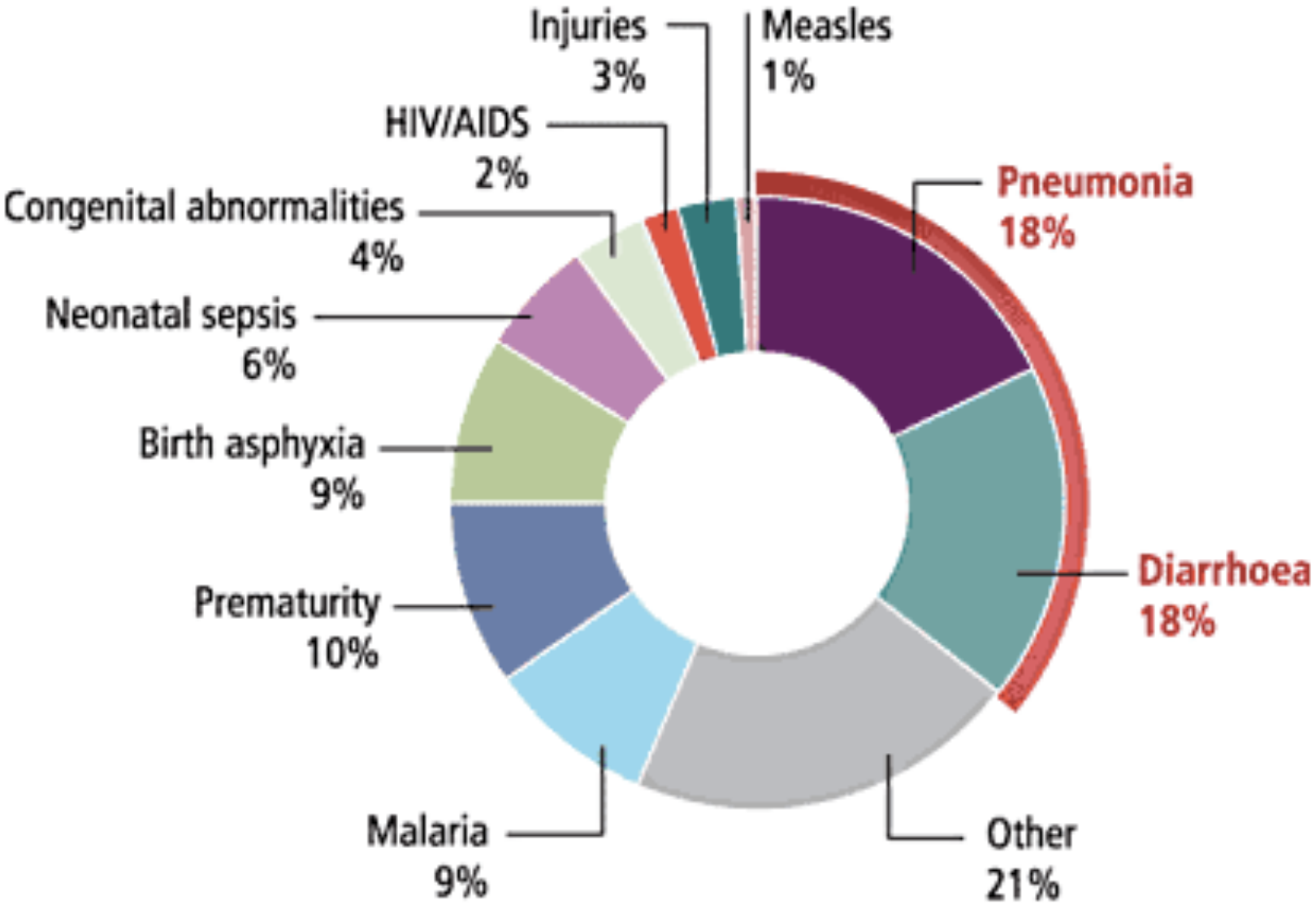

Source: WHO, World Health Statistics 2011

corona | covid-19
Hold afstand
Keep a safe distance
POLITI

REGION
Rigshospitalet
1240 × 826

CASH
Molo

Underdosis

Overdosis?

Den rette dosis?

DET ETISKE RÅD

Det Etiske Råds udtalelse vedrørende anvendelsen af antibiotika

Antibiotikaresistens er et hurtigt voksende globalt problem og en trussel mod folkesundheden, selvom den lokale situation i Danmark endnu er relativt gunstig.

Antibiotika er receptpligtigt i Danmark, og der er over en årrække indført tiltag for at nedsætte forbruget. Alligevel er forbruget af antibiotika vokset i såvel den humane som veterinære sektor.

www.etiskraad.dk jan 2014

Carbapenase-producerende Klepsiella

Anbefaling 1

- Myndighederne bør i vejledninger anerkende de etiske dilemmaer, læger, dyrlæger, landmænd, og almindelige borgere stilles i som følge af bestræbelsen på at rationere antibiotika og begrænse udbredelsen af antibiotikaresistente bakterier

Anbefaling 2

- Myndighedernes indsats mod antibiotikaresistens bør forstærkes i sundhedssektoren med henblik på at mindske problemet både nationalt og internationalt. Specielt skal der lægges vægt på faglige retningslinjer for brug af antibiotika og deres implementering

Anbefaling 3

- Myndighederne bør minimere den stigmatisering, isolation og diskrimination, der kan være knyttet til at være bærer af antibiotikaresistente bakterier. Smitterisikoen bør først og fremmest begrænses ved forbedring af den almene hygiejne

Virchow:

’Medicine is a social science.
Politics is nothing but medicine in a grand scale’

… the end